

İÇ KONTROL SİSTEMİ

T.C

AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE

BAŞKANLIĞI

İç Kontrol Sistemi

Dünyada ki yeni gelişmelerle birlikte yönetim anlayışı da değişmekte ve kamu yönetimi kendini sürekli yenilemektedir. Yeni kamu yönetim anlayışının yaygınlaşmasıyla iç kontrol sistemi önem kazanmıştır.

Sağlıklı bir iç kontrol sistemi, esasen bir kurumun tüm yönetsel sistemleri açısından temel teşkil eder. İster kalite yönetimi olsun, İster Stratejik Yönetim, İstese de Performans Yönetimi, temel unsur tüm yönetim sistemlerinde iç kontrolüdür.

İç Kontrol Sistemi 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 55,56 maddelerinde düzenlenmiştir. Söz konusu kanuna dayanılarak çıkarılan **İç Kontrol ve Ön Mali kontrole ilişkin Usul ve Esaslar**'da kamu idarelerinin, **İç Kontrol Standartları**'na uymakla yükümlü olduğu belirtilmiştir. Söz konusu Kanun ile iç kontrol sisteminin kurulması kamu idareleri için zorunlu hale getirilmiştir.

Bu nedenle bu broşür; iç kontrolle ilgili farkındalık sağlamak, iç kontrolün ne olduğu ve kimler tarafından nasıl uygulandığı konusunda bilgilendirme yapmak amacıyla Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır.

İç Kontrol Nedir ?

İç Kontrol, kurumun, yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen, belirlenmiş hedeflere ulaşmada ve misyonunu gerçekleştirilmesinde makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmış ve kurumun genelini etkileyen bütünlümlü bir süreçtir.

Neden İç Kontrol ?

İç Kontrol ;

- Faaliyetlerde etkinlik ve verimliliği artırmasını sağlar
- Güvenilir bilginin zamanında elde edilmesini ve iletilmesini yardımcı olur.
- Varlıkların korunması konusunda güvence verir.
- Etkin kaynak yönetiminin sağlanması ve uygulanmaların sürekli gözden geçirilmesini sağlar.
- Küçük hataların büyük problemlere dönüşmeden önce fark edilmesini sağlar.
- Olmasını istediğimiz şeylerin olmasını; olmasını istemediklerimizin olmamasını sağlar.
- İşlerin, doğru bilgiye dayalı olarak en etkin biçimde gerçekleştirilmesinde yardımcıdır.
- Hesap verme mekanizmasını güçlendirir. Sonuçlar konusunda kanıtlara dayalı gerekçe sunma imkanı sağlar.

İç Kontrolle İlişkili Yasal Dayanaklar Nelerdir?

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu
- 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu
- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar
- İç Kontrol Yönlendirme Kurulu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Kamu İç Kontrol standartları Tebliği
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi

İç Kontrolde Rol ve Sorumluluklar Nelerdir?

İç Kontrolün Etkinliğinde en büyük rolü yönetim üstlenir. İdareciler iç kontrol sisteminin etkili bir biçimde işlediğinin güvencesini verebilmek için uygun politikalar oluşturmalı ve güvence sağlanmalıdır.

- Üst Yönetici (Rektör)
- Birim Yöneticileri (Harcama Yetkilisi)
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
- Sayıştay
- İç Denetim Birimi
- Kurum Personeli

İç Kontrolü Kimler Uygular ?

HERKES

Kurumda çalışan herkes iç kontrol sisteminin uygulanmasında rol oynar. Üniversitemizde iç kontrol en üst kademedeki yöneticiden en alt seviyedeki çalışana kadar tüm personelin sorumluluğundadır.

İç Kontrolün Güvence Beyanı Nedir?

İç Kontrol kurum amaçlarına ve hedeflerine ulaşmasını mutlak ölçüde garanti edemez. Bütün unsurları ile etkin olarak işleyen bir iç kontrol sistemi, amaçlara ve hedeflere ulaşılma düzeyine yönelik kurum yönetimi ve çalışanlara, ancak, makul bir seviyede güvencede sağlar

Gevence Beyanı verecek olanlar;

- Üst Yöneticiler,
- Harcama Yetkilileri
- Strateji Geliştirme Daire Başkanı

İÇ KONTROL SİSTEMİ

İç Kontrol Standartları Nelerdir?

Kamu iç kontrol standartları 5 ana bileşenden oluşur.

- Kontrol Ortamı
- Risk Değerlendirmesi
- Kontrol faaliyetleri
- Bilgi ve İletişim
- İzleme

Bu bileşenlerin tümü için 18 Standart, bu standartları sağlamak üzere 79 genel şart belirlenmiş bulunmaktadır.

İç Kontrol Sistemi Kurulmazsa Ne Olur?

- İç kontrol kurulmazsa ya da gereği gibi işletilmezse iç denetim birimi etkin denetimler yapamayacak dolayısıyla üst yöneticiye makul güvence sunamayacağından üst yönetici de güvence beyanını sağlıklı bir şekilde veremeyecektir.
- İç kontrol sistemi etkin bir şekilde kurulmazsa kurum hakkında olumlu bir imaj tesisi mümkün olmaz ayrıca yolsuzluk ve usulsüzlük oluşması ihtimali de yüksek olacaktır.
- İç kontrol sisteminin kurulması hem bir gereklilik hem de her düzey yöneticilerimiz için bir teminat olmaktadır. Üst yönetici ve birim amirleri iç kontrollü iyi işlemesi sonucu işlerden emin olacaklar ve beklenmedik olumsuzluklarla karşılaşmayacaklar.

Üniversitemiz İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı

Üniversitemizde, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğince hazırlanması gereken Eylem Planına yönelik çalışmalar, Üst Yönetici liderliğinde, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığımızın teknik desteği, koordinatörlüğü ve tüm harcama birimlerimizin katılımı ile 06/04/2009 tarihinde Rektörlük Makamı tarafından kurulan çalışma gruplarının oluşturulmasıyla başlatılmıştır. Başlatılan bu çalışma sonucunda Üniversitemiz Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı, 31.12.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Eylem Planımızda, çalışmaların 30.06.2011 tarihinde tamamlanması öngörülmüştür. Ancak Üniversitemizin yeni kurulmuş olması, nitelikli ve yeterli personelin bulunmaması ve yapılacak işin mahiyetinin yeteri kadar anlaşılabilmesi gibi nedenlerle Eylem Planımız, 30.06.2011 tarihine kadar tamamlanması gerekirken, 31.12.2013 tarihine revize edilmiştir.31.12.2013 tarihine kadar da Eylem Planı ile ilgili bir çalışma yapılmamıştır. Haziran 2015 tarihinde Üst Yönetime; Üniversitemizde İç Kontrol Sisteminin Uygulanmasının Önemi' adlı bilgilendirme sunumu yapılmıştır. 07/07/2015 tarihli Üst Yönetici oluruyla Genel Sekreter Yardımcısı Vekili başkanlığında İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Çalışma Gurubu, 22/07/2015 tarihli Üst Yönetici oluruyla Rektör Yardımcısı başkanlığında harcama yetkilisi ya da yardımcılarından oluşan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur. 16/11/2015 - 02/12/2015 tarihleri arasında Üniversitemiz harcama birimleri ziyaret edilip, harcama birimlerine iç kontrol sistemi hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Bu bilgilendirme sonucu Başkanlığımız tarafından hazırlanan İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının Uygulanabilirlik Kapsamındaki Rapor 11 Aralık 2015 Tarihinde Üst Yöneticiye sunulmuştur. Üniversitemiz tarafından hazırlanan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönerge Üniversitemiz Senatosunun kararıyla 15/01/2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 22/07/2015 tarihli Üst Yönetici oluruyla kurulan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu 04/02/2016 tarihinde Rektör başkanlığında ilk toplantısını gerçekleştirmiştir. 01/03/2016 tarihinde İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Değerlendirme Raporu Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. 18/05/2016 Tarihinde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ikinci toplantısı yapılmıştır. Temel amacımız Üniversitemizde iç kontrol sistemini kurmak ve geliştirmek üzere tespitlerde bulunarak kayıt altına almaktır.

İç Kontrolde Doğru Bilinen Yanlışlar

Yanlış: İç kontrol sadece mali işleri kapsar

Doğru: İdarenin stratejik amaçlarından, faaliyet ve süreçlerine kadar hedeflerine ulaşmasını ve kaynak kullanımını etkileyen her şey iç kontrolün konusunu oluşturmaktadır.

Yanlış: İç Kontrol sadece ön mali kontrolden oluşur.

Doğru: Ön mali Kontrol sadece mali işlemler üzerinde gerçekleştirilen kontroldür. İç kontrol ise idarenin tüm faaliyetlerini kapsar.

Yanlış: İç Kontrol statik bir sistemdir.

Doğru: İç Kontrol sürekli geliştirmesi ve gözden geçirilmesi gereken dinamik bir süreçtir.

Yanlış: İç kontrolün izlenmesi ve geliştirilmesinden iç ve dış denetim sorumludur.

Doğru: İç kontrol çalışanlar ve yönetim tarafından sahiplenilmeli ve geliştirilmelidir.

Yanlış: İç kontrol kurumun ana faaliyetlerinin yerine getirilmesinde zaman kaybına neden olur, bürokrasi yaratır ve çalışanları oylar.

Doğru: İç Kontrol ana faaliyetlerin daha etkin gerçekleştirilmesine yardımcı olur. İç kontrol süreçlere ilave yapılan işler olarak düşünülmemeli ve süreçlerin bir parçası olarak tasarlanmalıdır.